

Posudek na diplomovou práci Bc. Lukáše Jouzy „Mototechna: případová studie problematiky (ne) dostatku“. 141 s. + přílohy

Bc. Lukáš Jouza se ve své diplomové práci soustředí na problematiku nedostatku v oblasti automobilů (1948 – 1989) na půdorysu tehdejšího monopolního prodejce automobilů a náhradních dílů – podniku Mototechna. Jednou ze základních otázek je pro diplomanta ta, která řeší v dřívějším Československu důležitou otázku a to, jaké šance měl běžný občan zakoupit v zemi reálného socialismu automobil? Nastolených otázek a problémů je v diplomové práci samozřejmě mnohem více a v textu hojně přibývají stejně jako jednotlivá analytická zamyšlení.

Autor diplomové práce vychází z relevantních písemných i orálních pramenů, které podrobuje kritickému zhodnocení. Například u orální historie se zamýšlí nad validitou a reliabilitou pramene, představuje techniku sběru dat a přibližuje vlastní výběr vzorku narátorů. Uvádí rovněž analytické a interpretační postupy, jež plánuje využít a neopomíjí ani otázky etické, v orální historii nezastupitelné. Vedle orální historie, která představuje stěžejní metodu, je v diplomové práci řada archivních pramenů, využitých odborných podnikových časopisů případně relevantní odborné i populární literatury.

Práce L. Jouzy vznikala více než rok a na její kvalitě se to jednoznačně projevilo. Logické a dobře zvolené je členění práce, rovněž formulačně je diplomantova práce napsána s nadhledem a na pěkné jazykové úrovni. Za plus považuji rovněž dílčí analytické závěry, které autor přináší tehdy, pokud postřehy cítí jako nové, informačně nebo metodologicky přínosné. Nesnaží se sebrané poznatky „otrocky“ vtěsnat do všezahrnujícího závěru.

Diplomová práce je podle mého názoru v mnoha směrech inovativní. Každý čtenář si zřejmě najde své „highlights“, já osobně hodnotím jako nejvíce zdařilé podkapitoly „Jednotné pořadníky a druhý volný prodej“, „Šedá ekonomika v období normalizace (zde autorem hojně analyzován problém s úplatky – podle mého názoru s historickou přesností, kde autor nepodléhá mnohým klišé ve vztahu Mototechna = zlatý důl pro úplatky) především pak kapitola, která jistě vzbudí diskusi „Nedostatek v období normalizace?“, kde autor analyzuje, jak nedostatek automobilů rezonuje v paměti narátorů s fakty (počet vyrobených kusů automobilů). Autor podle mého dobře popisuje rozdíl mezi obecným nedostatkem po roce 1972 a disproporcí nabídky.

Pro více zainteresované než je v tomto případě školitel, bude jistě působivé rozčlenění automobilů podle různých kritérií, společenské statutu atd. Zajímavým doplňkem diplomové práce L. Jouzy by byla jistá komparace poslední práce T. Vilímka, který se věnuje automobilce AZNP v Mladé Boleslavi a především dva pohledy na „vlajkovou loď“, nový automobil značky Favorit by pro případné zájemce mohl být východiskem dalšího rozboru a následné studie.

Diplomová práce obsahuje celou řadu zajímavých a z mého pohledu nových pohledů, včetně pohledu za rok 1989, kdy zájemci automobilismu i obyčejní Češi mohli vybírat konečně v daleko širším sortimentu automobilových výrobků a kdy se dříve reálná „problematika“ brzdových destiček, stěračů na Favority a jiného nedostatkového zboží vynořuje jen v českých veselohrách ze 70. a 80. let.

Práci doporučuji k obhájení a hodnotím jí stupněm **výborně**, jejímu autorovi přeji mnoho osobních i profesních úspěchů. Doporučil bych zvážit pokračovat v navazujícím doktorském studiu.